

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΑΝΑΛΥΤΗ	9
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΥΛΩΝΑ	11
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ	13
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	25

ΜΕΡΟΣ Α

Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

1

ΕΝΝΟΙΑ & ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εισαγωγή	32
1.1 Επιστημονική εξέλιξη της ΕΚΕ.....	34
1.2 Εννοιολογική προσέγγιση της ΕΚΕ.....	37
1.3 Βασικοί συντελεστές και δρώντες της ΕΚΕ – Τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) ή συμμετοχοί	43
1.4 Η πορεία και η σημασία της ΕΚΕ εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης	48
1.5 Αιτίες και αφορμές που οδήγησαν στην ΕΚΕ σε παγκόσμιο επίπεδο... 55	
1.6 Οι παράγοντες που καθιστούν αναγκαία την εφαρμογή της ΕΚΕ ως μέρος της επιχειρηματικής πρακτικής	64
1.7 Αυξανόμενος προβληματισμός από την εφαρμογή της ΕΚΕ – Άσκηση κριτικής για τον πραγματικό ρόλο της.....	69

1.8	Άλλες έννοιες που σχετίζονται με την ΕΚΕ	72
1.9	Η ΕΚΕ ως αναπτυσσόμενη τάση και πρακτική	74
1.10	Φορείς της ΕΚΕ	84
1.10.1	Διεθνείς φορείς	85
1.10.2	Ελληνικοί φορείς ΕΚΕ.....	93
1.11	ΕΚΕ και μέγεθος Επιχειρήσεων	102
1.11.1	Τα μειονεκτήματα των ΜΜΕ	102
1.11.2	Προκλήσεις για εφαρμογή ΕΚΕ από ΜΜΕ.....	104
1.11.3	Αποτελέσματα ερευνών	108
	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	110
	ΑΣΚΗΣΕΙΣ	112
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	117

2

Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

	Εισαγωγή	128
2.1	Η κοινωνική διάσταση	130
2.1.1	Κοινωνική πολιτική στο εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης	131
2.1.1.α	Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	134
2.1.2	Κοινωνική πολιτική στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης	142
2.2	Η περιβαλλοντική διάσταση.....	153
2.2.1	Ολοκληρωμένη Πολιτική Προϊόντος (ΟΠΠ)	155
2.2.1.α	Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.....	160
2.2.1.β	Οικολογικός σχεδιασμός.....	163
2.2.2	Πράσινη προμήθεια	166
2.3	Η οικονομική διάσταση.....	171
2.3.1	Κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις.....	173
2.3.2	Διαφάνεια και μέτρα αντιμετώπισης της διαφθοράς και δωροδοκίας.....	176

2.3.3	Ανάγκη καθιέρωσης διεθνών προτύπων, κωδίκων και συστημάτων	183
	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	185
	ΑΣΚΗΣΕΙΣ	187
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	195

3

ΘΕΣΜΟΙ, ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

	Εισαγωγή	200
3.1	Το Οικουμενικό Σύμφωνο των ΗΕ	200
3.1.1	Το περιεχόμενο των αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου των ΗΕ	201
3.1.2	Εφαρμογή των 10 αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου.....	203
3.1.3	Περαιτέρω δυνατότητες των 10 αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου.....	205
3.1.4	Η χρήση του λογότυπου του Οικουμενικού Συμφώνου	208
3.2	Τριμερής Διακήρυξη Αρχών για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και την Κοινωνική Πολιτική.....	210
3.2.1	Γενική πολιτική.....	211
3.2.2	Απασχόληση	212
3.2.3	Επιμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού.....	213
3.2.4	Συνθήκες εργασίας και διαβίωσης	213
3.2.5	Βιομηχανικές σχέσεις	214
3.3	Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις	216
3.4	Άλλες διεθνείς πρωτοβουλίες	217
3.5	Πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο	220
3.5.1	Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.....	220
3.5.2	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	224
3.6	Παγκόσμιες διασκέψεις, πολιτικές και δράσεις για το περιβάλλον	225
3.6.1	Διάσκεψη Κορυφής του Ρίο (Διάσκεψη Κορυφής για τη Γη)..	227
3.6.2	Το Πρωτόκολλο του Κιότο (Ρίο+5).....	229
3.6.3	Παγκόσμια Διάσκεψη του Γιохάνεσμπουργκ (Ρίο + 10).....	239

3.6.3.α	Η «μετά Γιοχάνεσμπουργκ» εποχή.....	244
3.6.4	Πολιτικές και δράσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης	253
3.6.5	Ο ρόλος και οι δραστηριότητες της Ελλάδας	259

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	264
ΑΣΚΗΣΕΙΣ	267
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	274

ΜΕΡΟΣ Β

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

4

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εισαγωγή	284
4.1 Πρότυπα της κοινωνικής διάστασης της ΕΚΕ.....	287
4.1.1 Διεθνές Σύστημα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Εργασία (SA8000)	287
4.1.2 Πρότυπο OHSAS 18001 –Υγιεινή & Ασφάλεια στην Εργασία.....	294
4.1.2.α Κίνδυνοι στην εργασία και δράσεις της ΕΕ	295
4.1.2.β Πώς μπορεί να αποκτήσει μια επιχείρηση Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας.....	298
4.2 Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης	299
4.2.1 Τα Πρότυπα ISO Σειράς 14000	300
4.2.2 Κανονισμός EMAS.....	306
4.2.2.α Σύγκριση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά ISO 14001 και EMAS.....	309
4.2.2.β Βήματα εφαρμογής για τη συμμετοχή στον κανονισμό EMAS	315
4.2.3 Περιβαλλοντικά σήματα και Περιβαλλοντική Δήλωση Προϊόντος	319

4.3	Πρότυπα για υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές.....	325
4.3.1	ISO 27001 για την ασφάλεια των πληροφοριών.....	325
4.3.2	Τα Πρότυπα AA1000.....	329
4.3.2.α	Βασικά οφέλη του Προτύπου.....	330
4.3.2.β	Η διαδικασία διασφάλισης.....	331
4.4	Καθιέρωση διεθνούς προτύπου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ISO 26000).....	333
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ		335
ΑΣΚΗΣΕΙΣ		337
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		341

5

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εισαγωγή	346	
5.1	Ο Δείκτης Εταιρικής Υπευθυνότητας.....	347
5.1.1	Η εφαρμογή του Δείκτη στην Ελλάδα.....	348
5.1.2	Οι κύριοι άξονες του Δείκτη Εταιρικής Υπευθυνότητας.....	351
5.1.3	Οφέλη συμμετοχής στον Δείκτη.....	357
5.2	Το Βαρόμετρο ASBI.....	358
5.3	Οι κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις.....	367
5.3.1	Αποτελέσματα ερευνών σχετικά με τις κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις.....	370
5.3.2	Επενδυτικοί δείκτες βιώσιμης ανάπτυξης και αειφορίας.....	375
5.3.2.α	Δείκτες βιώσιμης ανάπτυξης FTSE4GOOD.....	376
5.3.2.β	Δείκτης Dow Jones για τις ηθικές επενδύσεις και την αειφορία.....	378
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ		380
ΑΣΚΗΣΕΙΣ		382
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		387

6

ΤΡΟΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εισαγωγή	392
6.1 Κοινωνικός απολογισμός ή έκθεση αειφορίας.....	392
6.1.1 Το πρότυπο GRI.....	395
6.2 Θεματικός Απολογισμός	403
6.3 Δήλωση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	408
6.4 Κώδικας Δεοντολογίας	411
6.4.1 Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας.....	412
6.4.2 Ευρωπαϊκοί Κώδικες Δεοντολογίας.....	412
6.4.3 Βασικές κατηγορίες κωδίκων.....	413
6.4.4 Κώδικες Δεοντολογίας Ενώσεων ή Συνδέσμων Επιχειρήσεων.....	414
6.4.5 Κώδικες Δεοντολογίας μεμονωμένων Εταιρειών	415
6.4.6 Κώδικας ηθικής και επιχειρηματικής συμπεριφοράς	423
6.5 Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων.....	426
6.6 Πληροφόρηση μέσω του Διαδικτύου	429
6.7 Διαβούλευση με διάφορους εμπλεκόμενους φορείς.....	430
6.8 Εσωτερική επικοινωνία.....	431
6.9 Πρότυπα και ετικέτες προϊόντων.....	432
6.10 Βραβεία και Εκδηλώσεις	433
6.11 Ενέργειες Μάρκετινγκ συνδεδεμένες με κοινωνικό σκοπό.....	434
6.12 Δελτία Τύπου μέσω του Διαδικτύου.....	436
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	438
ΑΣΚΗΣΕΙΣ	441
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	450

7

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΒΑΣΕΙ ΕΚΕ

Εισαγωγή	454
7.1 Βασικές προϋποθέσεις για την οργάνωση της επιχείρησης βάσει της ΕΚΕ	454

7.1.1	Ευαισθητοποίηση ανθρώπινων πόρων	454
7.1.2	Ο διάλογος με τα ενδιαφερόμενα μέρη.....	456
7.1.3	Δέσμευση έναντι των ενδιαφερομένων μερών	463
7.1.4	Ο ρόλος της ηγεσίας	466
7.2	Σφαίρες επιρροής από την εφαρμογή ΕΚΕ.....	468
7.3	Η εφαρμογή της ΕΚΕ βάσει της τριμερούς διάστασης	473
7.3.1	Ο προγραμματισμός για την ΕΚΕ.....	480
7.3.2	Η φάση της δράσης της επιχείρησης ως προς την ΕΚΕ	486
7.3.3	Ο έλεγχος υλοποίησης της ΕΚΕ	489
7.3.4	Αξιολόγηση και Βελτίωση της στρατηγικής για την ΕΚΕ.....	489
7.4	Η αξιολόγηση της ΕΚΕ με τον Δείκτη Accountability Rating	491
7.5	Η αυτοαξιολόγηση της ΕΚΕ με το μοντέλο EFQM της ΔΟΠ.....	496
	ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	504
	ΑΣΚΗΣΕΙΣ	505
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	509
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	513